

УДК 336.77(477)

Поліщук Ю. – ст. гр. ПНА-16

Криворізький державний педагогічний університет

КРЕДИТНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Науковий керівник: канд. соц. наук, доцент Грабовець І. В.

Polishchuk J.

Kyivyi Rih State Pedagogical University

CREDIT SYSTEM IN UKRAINE: DEVELOPMENT PROSPECTS

Supervisor: Cand. Soc. Sc., Assoc. Prof. Grabovets I.V.

Ключові слова: кредит, кредитна система.

Keywords: credit, credit system.

Необхідною складовою розвитку національної економіки будь-якої країни є кредитна система. Кредит являє собою опору сучасної економіки, невід'ємний елемент економічного розвитку. Кредитні відносини виникають з приводу мобілізації тимчасово вільних грошових коштів підприємств, організацій, держави й населення та використання цих коштів на умовах повернення і платності для задоволення економічних і соціальних потреб суспільства. В Україні кредитування є одним із основних способів отримання додаткового фінансування.

Розрізняють два поняття кредитної системи: 1) сукупність кредитних відносин, форм і методів кредитування в певній країні, 2) загальна назва кредитних установ країни (банків, ломбардів, кредитних спілок, страхових товариств тощо) [2].

Існують дві форми поняття кредитної системи: 1) функціональна форма – сукупність кредитних відносин, форм і методів кредитування; 2) інституційна форма – сукупність кредитно-фінансових установ, що акумулюють вільні грошові кошти і надають їх в позику [1].

В Україні на даний момент суттєвим є дефіцит позикового капіталу, який зумовлений низькими доходами домогосподарств, недостатньою ефективністю економіки, відпливом капіталу за кордон, наявністю значних «тіньових» коштів поза банками. Це обумовлює застосування недостатньо ефективних методів кредитування. У сучасній банківській практиці тривалий час переважає короткострокове кредитування, в той час як частка середньо- і особливо довгострокових кредитів є досить низькою, кредит здебільшого використовується для покриття дефіциту оборотного капіталу і мало впливає на здійснення структурних зрушень, підвищення науково-технологічного рівня виробництва, конкурентоспроможності продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Головні проблеми банківського кредитування підприємств у нашій державі:

- нестабільність фінансової та політичної системи;
- недосконале та непостійне законодавство;
- надто високі кредитні відсотки;
- не вигідні умови кредитних угод для позичальників;
- надзвичайно довга процедура розгляду можливості отримання кредиту тощо.

Проте проблеми банківського кредитування не є неподоланими. Вони не можуть відповідати отриманому статусу країни з ринковою економікою. Така ситуація, яка склалася з українськими банками, повинна потребувати розробки системи заходів,

які б забезпечили розвиток кредитної системи задля задоволення економічних агентів позиковим капіталом, підвищення темпів економічного зростання.

Характерною тенденцією в банківській сфері в останні десятиріччя є уніфікація й стандартизація у регулюванні та виконання суб'єктами ринку норм та правил міжнародних угод. Незважаючи на те, що міжнародні стандарти носять більш рекомендаційний характер, як правило, скрізь визнається їх висока значущість: їх наслідування розглядається як позитивне явище, що підвищує імідж й інвестиційний рейтинг окремих суб'єктів і країни загалом, сприяє інтеграції у світовий фінансовий ринок. Однак на практиці мало уваги приділяється внутрішнім і національним стандартам діяльності фінансових інституцій, у тому числі банків. Значення національних стандартів зводиться до об'єднання й уніфікації внутрішніх стандартів окремих інституцій (банків), а також до гармонізації діяльності національних інститутів із зовнішнім середовищем.

Розроблення й подальша трансформація стандартів кредитування фізичних осіб в інструмент державного регулювання можлива лише за виконання певних умов:

1. Стандарти кредитування мають бути прийняті й оформлені як нормативно-правовий акт, що закріплює основні положення кредитування й відображає цілі держави.

2. Стандарти кредитування мають бути загальновизнані в банківському середовищі. На основі приєднання (або ні) окремого банку до цих стандартів кредитування можна створити систему певної добровільної «сертифікації» банків, що може стати основою для диференційованого нагляду за ними [3].

Отже, перспективами розвитку банківської системи в Україні є:

- підвищення рівня капіталізації банківського сектора шляхом залучення додаткового акціонерного капіталу;
- удосконалення процедури санації, реорганізації та ліквідації банків;
- підвищення конкурентоспроможності банківських послуг шляхом заміщення готівкових розрахунків на безготівкові платіжні інструменти;
- запровадження стимулів для комерційних банків, які кредитують інноваційні проекти;
- збільшення кількості державних банків, їх капітальних ресурсів та посилення ролі державних банків на вітчизняному фінансово-кредитному ринку;
- запровадження державного обмеження відсотків за кредитами та здійснення контролю за дотриманням цього обмеження;
- розроблення програми покриття бюджетного дефіциту за рахунок внутрішніх запозичень.

Дійсно, необхідно впроваджувати нові банківські послуги, вдосконалювати їх й збільшувати кількість уже існуючих. Також слід розвивати найперспективніші послуги: трастові, послуги зі збереження цінностей, консультаційні та інформаційні послуги зі створенням певної міжбанківської бази даних, гарантійні та посередницькі послуги, факторингові та лізингові операції та ін.

Література

1. Гроші та кредит : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. С. К. Реверчука. – Київ : Знання, 2011 – 382 с.
2. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. Л. Смовженко. – 4-е вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2002. – 566 с.
3. Охрименко І. Б. Необхідність та напрями удосконалення регулювання споживчого кредиту в Україні [Електронний ресурс] / І. Б. Охрименко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 16(2). – С. 46–50. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_16\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_16(2)_12)